

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/173/2008

OPINIE O DZIAŁALNOŚCI PARLAMENTU, PREZYDENTA I NBP

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LISTOPAD 2008

PRZEDRUK I ROZPOWSZECHNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

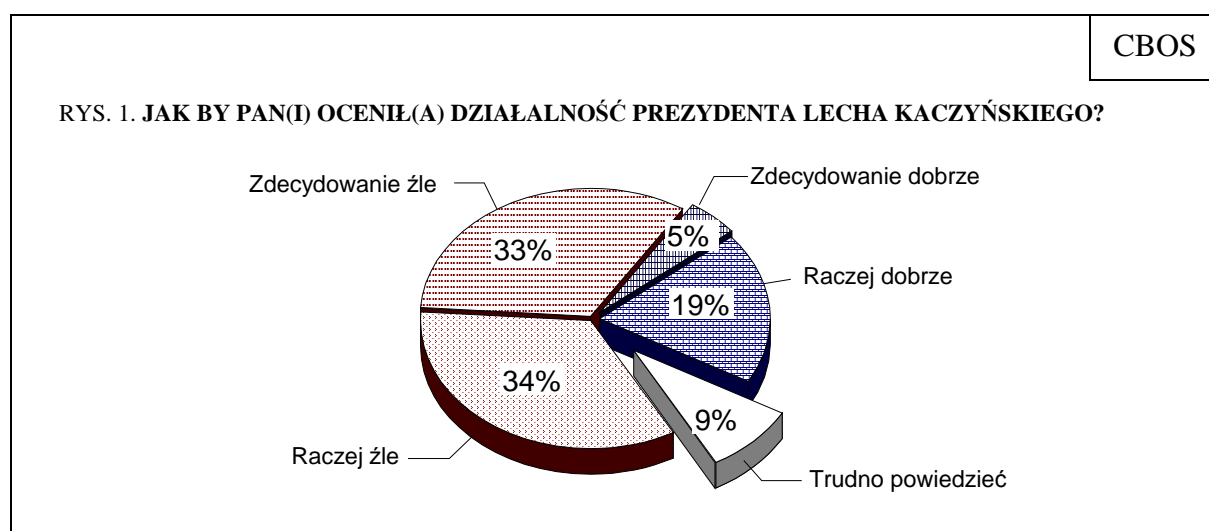

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
3 października 2008 roku

W ostatnim okresie wciąż pojawiały się informacje o zaostrzaniu się kryzysu finansowego w świecie, recesji w niektórych krajach rozwiniętych i spowolnieniu rozwoju gospodarczego w pozostałych. Dlatego też w badaniu listopadowym¹ do instytucji poddawanych co miesiąc ocenie Polaków (parlamentu i prezydenta) dodaliśmy Narodowy Bank Polski.

OCENY PREZYDENTA

Opinie o działalności urzędu Lecha Kaczyńskiego są teraz najgorsze od początku jego kadencji. W ciągu miesiąca odnotowaliśmy 5-punktowy spadek odsetka ocen pozytywnych (do 24%) i taki sam wzrost ocen negatywnych (do 67%). Ostatnio prezydent podjął kilka kontrowersyjnych decyzji. Najgłośniejszym echem odbił się jego wyjazd, wbrew woli premiera, na szczyt Unii Europejskiej. Spory towarzyszyły też przygotowaniom do uroczystości obchodów 90. rocznicy odzyskania niepodległości, krytykowano np. niezaproszenie na uroczystą galę byłego prezydenta Lecha Wałęsy.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (222) zrealizowano w dniach 6–12 listopada 2008 roku na liczącej 1050 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Tabela 1

Oceny prezydenta	Wskaźniki respondentów według terminów badań																Zmiany X-XI '08	
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X		XI
	2007						2008											
w procentach																		
Dobra	29	31	38	38	42	31	36	29	30	27	32	30	25	26	31	29	24	-5
Zła	58	56	52	48	47	56	53	60	59	60	54	57	63	60	60	62	67	+5
Trudno powiedzieć	13	13	10	14	11	13	11	11	11	13	14	13	12	14	9	9	9	0

Krytycyzm wobec prezydenta rośnie wraz z wykształceniem respondentów. Osoby, które ukończyły szkoły średnie i wyższe, częściej mają negatywną opinię o pracy tego urzędu niż badani z wykształceniem podstawowym. Działalność obecnego prezydenta znajduje uznanie raczej na wsi i w małych miastach niż w miastach średnich czy dużych.

Znacząca część wyborców Lecha Kaczyńskiego z drugiej tury wyborów prezydenckich – blisko dwie piąte – to osoby niezadowolone z jego działań, dobre oceny wystawia nieco więcej niż połowa. Elektorat Donalda Tuska oraz osoby niegłoszące w tych wyborach w zdecydowanej większości wyrażają dezaprobatę.

Tabela 2

Elektoraty w II turze wyborów prezydenckich	Oceny działalności prezydenta		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Lecha Kaczyńskiego	53	38	9
Donalda Tuska	10	87	3
Niegłoszący	16	73	10

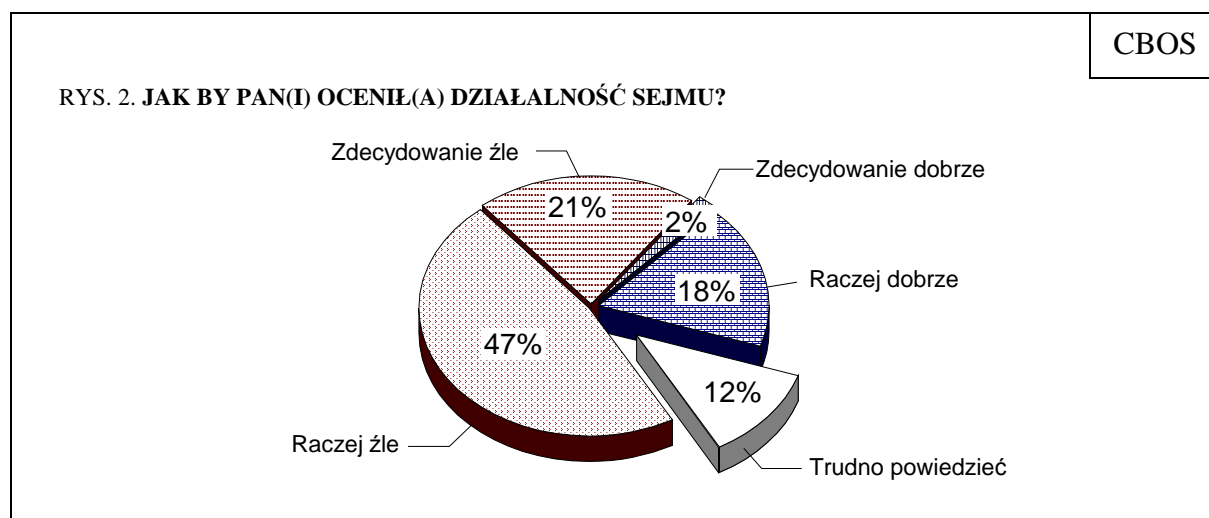
Pracę prezydenta dobrze ocenia większość elektoratu PiS, a także PSL. Potencjalni wyborcy PO i SLD, a także nieokreślający zamiaru głosowania w ewentualnych wyborach w większości wyrażają opinię negatywną.

Tabela 3

Potencjalne elektoraty	Oceny działalności prezydenta		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PiS	69	26	5
PSL	55	39	6
PO	13	83	4
SLD	10	87	3
Niezamierzający głosować	19	69	12

OCENY PARLAMENTU

W porównaniu z sondażem październikowym nie odnotowaliśmy istotnych zmian ani w ocenach Sejmu, ani Senatu. Nadal większość Polaków (68%) ma krytyczną opinię o pracy posłów, a tylko co piąty (20%) jest odmiennego zdania. Senat uzyskuje lepsze oceny niż Sejm: 26% wskazań pozytywnych, 48% – negatywnych, jednak co czwarty Polak nie potrafi ocenić działalności senatorów.

RYS. 3. JAK BY PAN(I) OCENIŁ(A) DZIAŁALNOŚĆ SENATU?

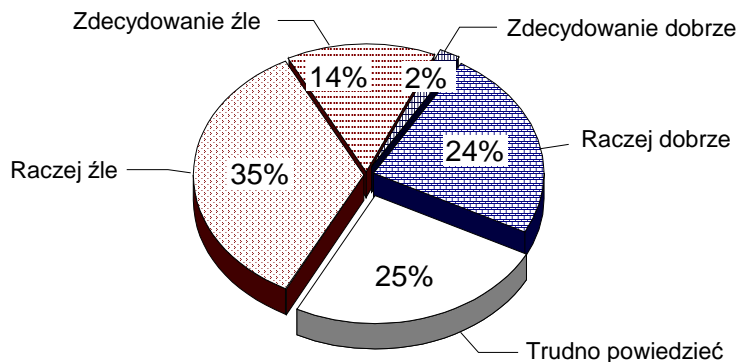
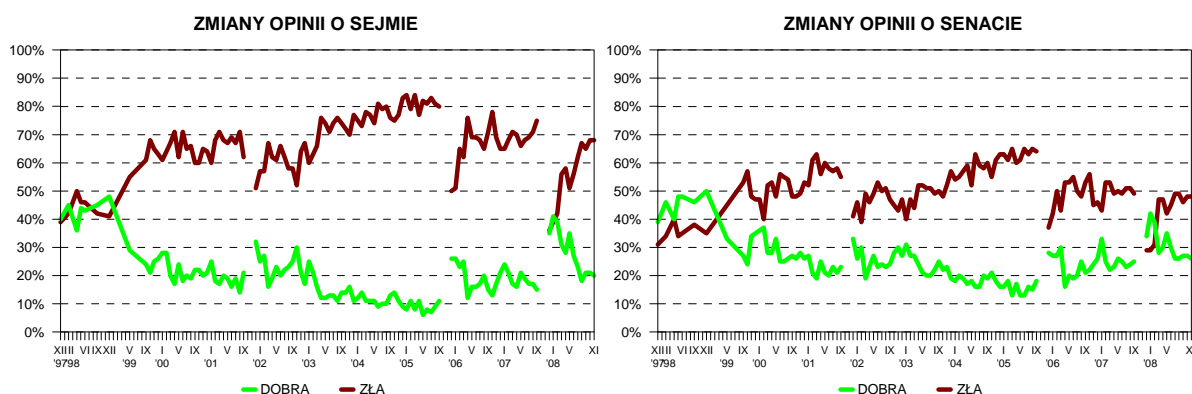

Tabela 4

Oce- niane insty- tucje	Oceny	Wskazania respondentów według terminów badań															Zmiany X–XI '08
		VII	VIII	IX*	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	
		2007					2008										
		w procentach															
Sejm	dobra	17	17	15	35	41	39	31	28	35	27	23	18	21	21	20	-1
	zła	69	71	75	36	39	42	56	58	51	56	62	67	65	68	68	0
	Trudno powiedzieć	14	12	10	29	21	19	14	14	14	17	15	14	14	11	12	+1
Senat	dobra	23	24	25	34	42	39	28	30	35	30	26	26	27	27	26	-1
	zła	51	51	49	29	29	31	47	47	42	45	49	49	46	48	49	+1
	Trudno powiedzieć	26	25	26	37	29	30	25	24	23	25	25	25	27	24	25	+1

* Do września 2007 roku oceny dotyczą Sejmu V kadencji i Senatu VI kadencji

Elektoraty wszystkich głównych ugrupowań politycznych najczęściej wyrażają krytycyzm wobec Sejmu, choć wyborcy partii koalicyjnych (PSL, PO) mają o nim lepsze zdanie niż elektoraty opozycji (PiS i SLD). Przy ocenach Senatu zaznacza się odrębność

zwolenników PO. Niemal co drugi potencjalny wyborca Platformy (która ma większość w Senacie) wypowiada się pozytywnie o tej instytucji, natomiast wśród pozostałych respondentów przeważają oceny negatywne.

Tabela 5

Potencjalne elektoraty	Oceny działalności Sejmu		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PSL	42	52	6
PO	36	56	8
PiS	20	72	8
SLD	17	81	2
Niezamierzający głosować	12	70	18

Tabela 6

Potencjalne elektoraty	Oceny działalności Senatu		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	47	30	23
PSL	29	44	27
PiS	29	51	20
SLD	35	52	13
Niezamierzający głosować	17	53	30

OCENY NBP

Narodowy Bank Polski to jedna z instytucji stosunkowo dobrze ocenianych przez osoby, które mają zdanie na jej temat. Jednak ponad jedna trzecia dorosłych Polaków nie ma wyrobionej opinii o jej funkcjonowaniu. Ostatnie tygodnie przyniosły pogorszenie notowań NBP, ciągle jednak uzyskuje on stosunkowo wysokie oceny. Działania tej instytucji są aprobowane przez prawie połowę dorosłych Polaków (47%), przy 18% opinii krytycznych. Od września br. o 7 punktów procentowych ubyło opinii pozytywnych.

Oceny banku centralnego są uzależnione od wykształcenia respondentów. Im lepiej są wykształceni, tym częściej mają ukształtowane poglądy i lepiej oceniają tę instytucję.

RYS. 4. JAK BY PAN(I) OCENIŁ(A) DZIAŁALNOŚĆ NARODOWEGO BANKU POLSKIEGO?

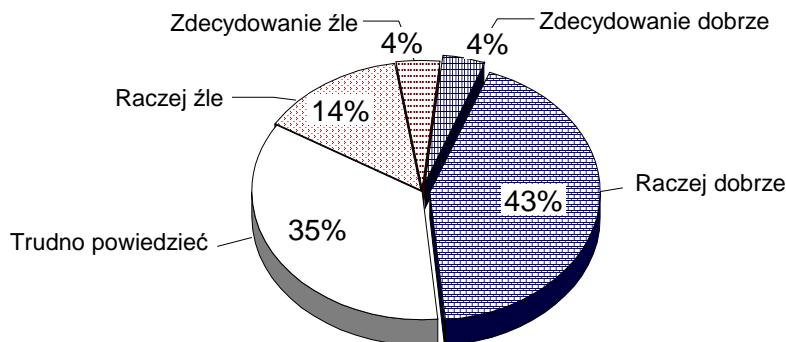
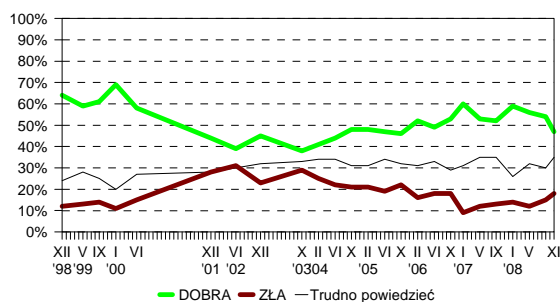

Tabela 7

Oceny Narodowego Banku Polskiego	Wskazania respondentów według terminów badań												Zmiany IX–XI '08
	VI	X	II	VI	X	I	V	IX	I	V	IX	XI	
	2005		2006			2007			2008				
	w procentach												
Dobra	47	46	52	49	53	60	53	52	59	56	54	47	-7
Zła	19	22	16	18	18	9	12	13	14	12	15	18	+3
Trudno powiedzieć	34	32	31	33	29	31	35	35	26	32	30	35	+5

ZMIANY OPINII O NARODOWYM BANKU POLSKIM

Zarówno parlament, jak i prezydent nie znajdują uznania u zdecydowanej większości Polaków. W ocenach tych instytucji wskazania negatywne wyraźnie przeważają nad pozytywnymi. Od października oceny Sejmu i Senatu nie zmieniły się, natomiast opinie o prezydencie wyraźnie się pogorszyły. W okresie dzielącym nasze ostatnie badania miało

miejsce kolejne zaostrzenie stosunków między rządem a prezydentem, m.in. za sprawą sporu o kompetencje podczas szczytu UE. Wydaje się, że sytuacje konfliktowe negatywnie odbijają się na postrzeganiu urzędu prezydenckiego.

Informacje o światowym kryzysie finansowym i spodziewanym spowolnieniu gospodarczym w Europie mogły mieć wpływ na spadek ocen NBP. Wśród innych powodów pogorszenia się notowań tej instytucji może być niejasna postawa prezesa NBP wobec wprowadzenia euro w Polsce, a także wysyłane przez niego sprzeczne sygnały na temat szans i celowości szybkiego przyjęcia wspólnej unijnej waluty.

Opracował

Michał WENZEL

A N E K S

Tabela 1

		Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność prezydenta Lecha Kaczyńskiego?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
Ogółem		24	67	9	1049
Płeć	Mężczyźni	25	69	6	489
	Kobiety	24	66	11	560
Wiek	18-24 lata	20	73	7	163
	25-34	15	78	7	183
	35-44	24	71	5	146
	45-54	26	65	9	179
	55-64	22	68	11	163
	65 lat i więcej	34	53	12	215
Miejsce zamieszkania	Wieś	30	60	9	390
	Miasto do 20 tys.	28	66	6	144
	20-100 tys.	20	69	11	212
	101-500 tys.	18	76	6	163
	501 tys. i więcej mieszk.	15	76	9	140
Wykształcenie	Podstawowe	32	55	13	293
	Zasadnicze zawodowe	22	69	8	260
	Średnie	20	74	6	354
	Wyższe	21	72	6	142
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., inteligencja	26	68	7	76
	Prac. umysł. niż. szczebla	17	79	4	109
	Pracownicy fiz.- umysł.	17	79	3	77
	Robotnicy wykwalifikowani	19	68	13	129
	Robotnicy niewykwalifik.	19	76	5	47
	Rolnicy	27	64	9	56
	Pracujący na własny rach.	36	61	3	32
Bierni zawodowo	Renciści	33	54	12	85
	Emeryci	30	58	12	222
	Uczniowie i studenci	21	72	8	86
	Bezrobotni	23	71	6	71
	Gospodynie domowe i inni	19	70	11	59
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	20	73	7	123
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	20	73	7	96
	sekt. prywat. poza rolnict.	18	75	6	211
	prywatnym gosp. rolnym	26	70	4	54
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	27	67	6	247
	501-750	24	64	12	180
	751-1000	25	65	10	167
	1001-1500	27	69	5	175
	Powyżej 1500 zł	15	78	7	153
Ocena własnych war. mater.	Źle	24	66	10	237
	Średnie	26	64	10	444
	Dobre	22	72	6	368
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	47	45	8	50
	Raz w tygodniu	28	63	9	544
	1-2 razy w miesiącu	15	73	13	149
	Kilka razy w roku	19	76	5	209
	W ogóle nie uczestniczy	13	76	11	97
Poglądy polityczne	Lewica	14	84	3	144
	Centrum	18	74	7	372
	Prawica	36	58	7	298
	Trudno powiedzieć	25	58	17	235

Tabela 2

		Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność Sejmu?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
Ogółem		20	68	12	1049
Płeć	Mężczyźni	22	71	8	489
	Kobiety	18	65	16	560
Wiek	18-24 lata	27	55	17	163
	25-34	14	74	12	182
	35-44	22	67	11	146
	45-54	19	75	6	179
	55-64	19	70	11	164
	65 lat i więcej	20	64	16	215
Miejsce zamieszkania	Wieś	19	68	13	390
	Miasto do 20 tys.	24	60	16	144
	20-100 tys.	19	69	11	212
	101-500 tys.	17	73	10	164
	501 tys. i więcej mieszk.	21	68	11	139
Wykształcenie	Podstawowe	22	57	20	293
	Zasadnicze zawodowe	17	74	9	260
	Średnie	20	71	9	355
	Wyższe	19	72	9	141
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., inteligencja	21	69	10	76
	Prac. umysł. niż. szczebla	18	76	6	108
	Pracownicy fiz.- umysł.	20	74	6	77
	Robotnicy wykwalifikowani	16	79	5	129
	Robotnicy niewykwalifik.	21	64	15	47
	Rolnicy	22	61	18	56
	Pracujący na własny rach.	10	79	11	32
Bierni zawodowo	Renciści	17	67	16	85
	Emeryci	20	68	12	223
	Uczniowie i studenci	27	50	23	86
	Bezrobotni	26	58	16	71
	Gospodynie domowe i inni	22	59	19	59
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	19	74	7	123
	spółce właścicieli pryw. i pań.	13	78	9	95
	sekt. pryw. poza rolnict.	20	75	5	211
	prywatnym gosp. rolnym	23	69	8	54
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	20	65	15	247
	501-750	19	67	14	180
	751-1000	18	71	11	167
	1001-1500	25	68	7	176
	Powyżej 1500 zł	25	69	7	152
Ocena własnych war. mater.	Źle	19	67	14	237
	Średnie	17	71	11	444
	Dobre	24	64	12	368
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	16	70	13	50
	Raz w tygodniu	21	65	14	544
	1-2 razy w miesiącu	17	68	15	149
	Kilka razy w roku	18	73	9	208
	W ogóle nie uczestniczy	25	68	7	98
Poglądy polityczne	Lewica	23	72	5	144
	Centrum	20	71	9	372
	Prawica	25	69	7	297
	Trudno powiedzieć	13	58	29	236

Tabela 3

		Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność Senatu?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
Ogółem		26	49	25	1048
Płeć	Mężczyźni	29	51	20	489
	Kobiety	24	46	30	559
Wiek	18-24 lata	29	44	27	162
	25-34	19	59	22	183
	35-44	28	46	25	146
	45-54	27	55	18	179
	55-64	27	48	26	164
	65 lat i więcej	28	38	34	215
Miejsce zamieszkania	Wieś	24	52	24	390
	Miasto do 20 tys.	32	41	27	144
	20-100 tys.	25	47	27	211
	101-500 tys.	26	52	21	162
	501 tys. i więcej mieszk.	29	42	29	140
Wykształcenie	Podstawowe	24	40	35	292
	Zasadnicze zawodowe	20	59	21	260
	Średnie	27	49	24	355
	Wyższe	40	43	17	141
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., inteligencja	36	40	24	76
	Prac. umysł. niż. szczebla	33	51	16	109
	Pracownicy fiz.- umysł.	23	64	13	77
	Robotnicy wykwalifikowani	24	58	18	129
	Robotnicy niewykwalifik.	21	50	29	47
	Rolnicy	24	48	28	56
	Pracujący na własny rach.	20	60	20	32
Bierni zawodowo	Renciści	19	47	34	85
	Emeryci	29	43	29	223
	Uczniowie i studenci	30	32	39	85
	Bezrobotni	26	48	25	71
	Gospodynie domowe i inni	20	48	32	59
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	30	50	20	123
	spółce właścicieli pryw. i pań.	20	57	23	96
	sekt. pryw. poza rolnict.	27	57	16	211
	prywatnym gosp. rolnym	22	60	18	54
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	20	55	25	246
	501-750	22	49	28	180
	751-1000	25	46	29	167
	1001-1500	35	43	22	176
	Powyżej 1500 zł	35	47	18	153
Ocena własnych war. mater.	Źle	20	49	31	237
	Średnie	26	50	24	444
	Dobre	31	45	24	368
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	20	54	26	50
	Raz w tygodniu	32	45	23	542
	1-2 razy w miesiącu	19	52	30	149
	Kilka razy w roku	19	53	27	209
	W ogóle nie uczestniczy	28	46	26	98
Poglądy polityczne	Lewica	31	54	15	144
	Centrum	25	53	22	371
	Prawica	35	46	19	297
	Trudno powiedzieć	15	39	45	236

Tabela 4

		Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność Narodowego Banku Polskiego?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
Ogółem		47	18	35	1049
Płeć	Mężczyźni	52	18	29	489
	Kobiety	43	18	40	561
Wiek	18-24 lata	61	9	30	162
	25-34	48	16	36	183
	35-44	46	20	34	146
	45-54	44	27	29	179
	55-64	48	19	33	164
	65 lat i więcej	39	17	44	215
Miejsce zamieszkania	Wieś	43	18	39	390
	Miasto do 20 tys.	47	15	38	144
	20-100 tys.	43	19	38	212
	101-500 tys.	56	21	23	164
	501 tys. i więcej mieszk.	54	18	28	140
Wykształcenie	Podstawowe	36	17	47	293
	Zasadnicze zawodowe	42	21	36	260
	Średnie	55	14	31	355
	Wyższe	58	23	19	142
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., inteligencja	55	18	28	76
	Prac. umysł. niż. szczebla	58	18	24	109
	Pracownicy fiz.- umysł.	58	22	20	77
	Robotnicy wykwalifikowani	51	13	36	129
	Robotnicy niewykwalifik.	39	19	41	47
	Rolnicy	41	25	34	56
	Pracujący na własny rach.	49	14	38	32
Bierni zawodowo	Renciści	33	16	50	85
	Emeryci	42	20	38	223
	Uczniowie i studenci	59	7	34	86
	Bezrobotni	40	26	34	71
	Gospodynie domowe i inni	38	21	41	59
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	54	17	29	123
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	53	17	31	96
	sekt. prywat. poza rolnict.	53	17	29	210
	prywatnym gosp. rolnym	41	26	33	54
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	44	20	36	247
	501-750	49	17	34	180
	751-1000	43	15	43	167
	1001-1500	51	20	29	176
	Powyżej 1500 zł	51	21	28	153
Ocena własnych war. mater.	Złe	38	20	42	237
	Średnie	46	20	34	445
	Dobre	54	15	32	368
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	37	25	38	50
	Raz w tygodniu	51	16	33	544
	1-2 razy w miesiącu	40	19	41	148
	Kilka razy w roku	46	21	34	209
	W ogóle nie uczestniczy	44	17	39	98
Poglądy polityczne	Lewica	56	18	26	144
	Centrum	45	24	31	372
	Prawica	58	18	24	298
	Trudno powiedzieć	31	9	60	235